

Брюксел, 30 септември 2025 г.
(OR. en)

13388/25

Междуетноститутуционално досие:
2025/0305 (NLE)

AGRI 454
FAO 45
ENV 911
RGA 5

ПРИДРУЖИТЕЛНО ПИСМО

От: Генералния секретар на Европейската комисия, подписано от
г-жа Martine DEPREZ, директор

Дата на получаване: 29 септември 2025 г.

До: Г-жа Thérèse BLANCHET, генерален секретар на Съвета на
Европейския съюз

№ док. Ком.: COM(2025) 564 final

Относно: Предложение за
РЕШЕНИЕ НА СЪВЕТА
относно позицията, която трябва да се заеме от името на
Европейския съюз в рамките на Управителния орган на
Международния договор за растителни генетични ресурси за
прехрана и земеделие, по отношение на някои предложения,
представени за приемане по време на единадесетата му сесия

Приложено се изпраща на делегациите документ COM(2025) 564 final.

Приложение: COM(2025) 564 final

ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 29.9.2025 г.
COM(2025) 564 final

2025/0305 (NLE)

Предложение за

РЕШЕНИЕ НА СЪВЕТА

относно позицията, която трябва да се приеме от името на Европейския съюз в рамките на Управителния орган на Международния договор за растителни генетични ресурси за прехрана и земеделие, по отношение на някои предложения, представени за приемане по време на единадесетата му сесия

ОБЯСНИТЕЛЕН МЕМОРАНДУМ

1. КОНТЕКСТ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

• Основания и цели на предложението

Настоящият документ представлява предложение за решение на Съвета относно позицията, която трябва да бъде заета от името на Съюза, относно изменение на Международния договор за растителни генетични ресурси за прехрана и земеделие (ITPGRFA) — по-нататък наричан „Договорът“ — на единадесетата сесия на Управителния орган на договора, която ще се състои от 24 до 29 ноември 2025 г.

Договорът влезе в сила през 2004 г. Той има за цел да гарантира продоволствената сигурност чрез опазване, обмен и устойчиво използване на световните растителни генетични ресурси за прехрана и земеделие, както и справедливото и равноправно поделение на ползите, произтичащи от тяхното използване. Най-висшият орган на договора е Управителният орган. В него влизат всички договарящи страни по Договора. Съюзът и всички негови държави членки са договарящи страни по Договора. Управителният орган има право да приема изменения на Договора и приложенията към него. Тези изменения влизат в сила след ратифициране, приемане или одобрение от две трети от договарящите страни.

Съгласно Договора беше създадена многостранна система за достъп и поделение на ползите за 64 от някои от най-важните хранителни и фуражни култури, които са от съществено значение за продоволствената сигурност и взаимозависимостта (изброени в приложение I към Договора). Обменът на растителни генетични ресурси се урежда от стандартно споразумение за трансфер на материал (ССТМ), в което се определят правата и задълженията на доставчика и получателя на материала. Създаден е Фонд за поделение на ползите (ФПП) като механизъм за получаване и използване на финансовите ресурси, натрупани от многостранната система с цел финансиране на проекти в развиващите се страни.

От 2013 г. в рамките на Договора текат преговори във връзка с преразглеждането на многостранната система, за да се увеличи притокът от приходи за потребителите във ФПП. Преговорите напреднаха чрез Специалната отворена работна група за подобряване на функционирането на многостранната система, създадена от Управителния орган през 2013 г. Нейният мандат беше удължен през 2015 г. и 2017 г. и беше възобновен през 2022 г. Четиринадесетото и последно заседание на групата се проведе от 7 до 11 юли 2025 г. Работата ѝ доведе до пакет от мерки, които ще бъдат разгледани за приемане на единадесетата сесия на Управителния орган през ноември 2025 г. Този пакет включва:

1. Удължаване на срока на действие на приложение I към Договора, чиято цел е да се повиши наличността на растителни генетични ресурси в рамките на многостранната система.
2. Преразглеждане на ССТМ, чиято цел е условията му да станат по-ефективни, като същевременно се зачита балансът на интересите на доставчиците и получателите на растителни генетични ресурси.
3. Резолюция, която ще придружи изменението на приложение I към Договора и преразглеждането на ССТМ, чиято цел е да се отговори на очакванията за поделение на паричните ползи от използването на цифрови данни за секвенции (ЦДС). Понятието ЦДС (секвенции на генома на растения, които

могат да се изразят в различни характеристики или черти и стават все по-важни като средства за научни изследвания и растителна селекция) не е обхванато от ССТМ, тъй като е предмет на обсъждане какво точно се включва в него. Трудно е например да се проследи произходът му или приносът му към нов продукт, с което да се изчислят поделените ползи от използването му.

Приключването на тези преговори може да се състои на предстоящата единадесета сесия на Управителния орган, която ще се проведе през ноември 2025 г. С настоящото решение се определя позицията на Съюза във връзка с удължаването на срока на действие на приложение I към Договора и с преразглеждането на ССТМ.

Позицията на Съюза е за удължаване на срока на действие на приложение I колкото е възможно повече, с което са обвързани и останалите елементи от пакета. Удължаването на срока на действие на приложение I към Договора и преразглеждането на ССТМ ще имат правно действие след влизането им в сила. Поради това е необходимо разрешение от Съвета за постигане на съгласие относно резултата от тези преговори, ако резултатът съответства на позицията на Съюза.

Настоящото решение следва също така да отмени предишното Решение 12102/22 на Съвета, което беше прието от Съвета преди деветата сесия на Управителния орган през 2022 г., тъй като то обхваща само удължаването на срока на действие на приложение I, но не и останалите елементи, предмет на обсъждане на предстоящата единадесета сесия на Управителния съвет.

- **Съгласуваност с действащите разпоредби в тази област на политиката**

Договорът предвижда правно обвързваща глобална рамка за устойчиво опазване на растителните генетични ресурси за прехрана и земеделие, както и многостранна система, в чиято рамка всички страни по Договора не само имат достъп до такива ресурси, но и поделят ползите, произтичащи от тяхното използване. Предложението има за цел да подобри функционирането на Договора и поради това е съгласувано с политиките на Съюза в областта на земеделието и околната среда и ги подкрепя.

- **Съгласуваност с други политики на Съюза**

Настоящото предложение има за цел да подкрепи справедливото и равноправно поделение на ползите, произтичащи от използването на растителни генетични ресурси за прехрана и земеделие в рамките на Договора. Тъй като натрупаните ползи се използват за финансиране на проекти в развиващите се страни, настоящото предложение е съгласувано с политиката на Съюза за международно партньорство и развитие.

2. ПРАВНО ОСНОВАНИЕ, СУБСИДИАРНОСТ И ПРОПОРЦИОНАЛНОСТ

- **Правно основание**

В член 218, параграф 9 от ДФЕС се предвижда приемането на решения на Съвета, след предложение от Комисията, за установяване на „позициите, които трябва да се заемат от името на Съюза в рамките на орган, създаден със споразумение, когато този орган има за задача да приема актове с правно действие, с изключение на актовете за допълнение или изменение на институционалната рамка на споразумението“.

Член 218, параграф 9 от ДФЕС се прилага независимо от това дали Съюзът е член на органа, или страна по споразумението.

Понятието „актове с правно действие“ включва актове с правно действие по силата на нормите на международното право, които уреждат съответния орган. То включва и инструменти, които нямат обвързващ характер съгласно международното право, но са „годни да окажат съществено въздействие върху съдържанието на приеманата от законодателя на Съюза нормативна уредба“.

Управителният орган е орган, създаден по силата на договор, а именно Международния договор за растителни генетични ресурси за прехрана и земеделие, приет от Конференцията на ФАО на 3 ноември 2001 г. и влязъл в сила на 29 юни 2004 г.

Съюзът заедно с неговите държави членки са договарящи страни по Договора.

Предвиденият акт, който Управителният орган има за задача да приеме, представлява акт с правно действие. Предвиденият акт ще бъде обвързващ за договарящите страни по силата на международното право съгласно предвиденото в членове 12.4, 23 и 24.2 от Договора.

Предвиденият акт не допълва, нито изменя институционалната рамка на Договора.

Следователно процесуалноправното основание за предложеното решение е член 218, параграф 9 от ДФЕС.

Материалноправното основание за дадено решение съгласно член 218, параграф 9 от ДФЕС зависи преди всичко от целта и съдържанието на предвидения акт, във връзка с който се заема позиция от името на Съюза. Ако предвиденият акт преследва две цели или се състои от две части и ако едната от целите или частите може да се определи като основна, докато другата е само акцесорна, решението по член 218, параграф 9 от ДФЕС трябва да има само едно материалноправно основание, а именно изискваното от основната или преобладаващата цел или част.

По отношение на предвиден акт, който преследва едновременно няколко цели или се състои от няколко части, които са неразривно свързани, без никоя от тях да е акцесорна по отношение на другите, материалноправното основание за решение съгласно член 218, параграф 9 от ДФЕС ще трябва, по изключение, да включва съответните различни правни основания.

Предвиденият акт преследва цели и съдържа елементи, попадащи в областта на земеделието и опазването на околната среда. Тези цели и елементи са неразривно свързани, без никой от тях да е акцесорен по отношение на другия.

Поради това материалноправното основание за предложеното решение са член 43, параграф 2 и член 192, параграф 1 от ДФЕС.

Правното основание за предложеното решение следва да бъде член 43, параграф 2 и член 192, параграф 1 от ДФЕС във връзка с член 218, параграф 9 от него.

- **Субсидиарност (при неизключителна компетентност)**

Не е приложимо

- **Пропорционалност**

Не е приложимо

- **Избор на инструмент**

В съответствие с член 218, параграф 9 от ДФЕС, избраният инструмент е единственият възможен за постигане на целта на настоящото предложение.

3. РЕЗУЛТАТИ ОТ ПОСЛЕДВАЩИТЕ ОЦЕНКИ, КОНСУЛТАЦИИТЕ СЪС ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ И ОЦЕНКИТЕ НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО

- **Последващи оценки/проверки за пригодност на действащото законодателство**

Не е приложимо

- **Консултации със заинтересованите страни**

Вж. по-долу.

- **Събиране и използване на експертни становища**

Предложението се основава на текста за преговорите, който ще бъде разгледан с цел приемане на единадесетата сесия на Управителния орган през ноември 2025 г. Този текст е изготвен от Специалната отворена работна група за подобряване на функционирането на многостранната система, създадена от Управителния орган по Договора. Дейността на работната група включваше повтарящ се процес, в рамките на който на заседанията на групата беше изготвен текст, който беше публично оповестен, а след това преработен въз основа на получените коментари. Възможност за участие в този процес имаха експерти и заинтересовани лица от всички държави, които са договарящи страни по Договора.

- **Оценка на въздействието**

Не е приложимо

- **Пригодност и опростяване на законодателството**

Не е приложимо

- **Основни права**

Предложението няма отражение върху основните права.

4. ОТРАЖЕНИЕ ВЪРХУ БЮДЖЕТА

Предложението няма отражение върху бюджета.

5. ДРУГИ ЕЛЕМЕНТИ

- **Планове за изпълнение и механизъм за мониторинг, оценка и докладване**

Не е приложимо

- **Подробно разяснение на конкретните разпоредби на предложението**

В член 1 се обяснява позицията, която трябва да се заеме от името на Съюза на преговорите по време на единадесетата сесия (или следващи сесии) на Управителният орган на Договора по отношение на измененията на приложение I към Договора и приемането на преразгледано стандартно споразумение за трансфер на материал.

В член 2 се обясняват условията, при които позицията, която трябва да се заеме от името на Съюза, може да се отклони от съдържанието на настоящото решение на Съвета.

С член 3 се отменя предишното решение на Съвета със същия предмет.

В член 4 се определя датата на изтичане на срока на действие на настоящото решение на Съвета.

Приложения I и II съдържат допълнителни подробности за позицията, упомената в член 1.

Приложение III съдържа допълнителни подробности за условията, упоменати в член 2.

Предложение за

РЕШЕНИЕ НА СЪВЕТА

относно позицията, която трябва да се заеме от името на Европейския съюз в рамките на Управителния орган на Международния договор за растителни генетични ресурси за прехрана и земеделие, по отношение на някои предложения, представени за приемане по време на единадесетата му сесия

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 43, параграф 2 и член 192, параграф 1 във връзка с член 218, параграф 9 от него,

като взе предвид предложението на Европейската комисия,

като има предвид, че:

- (1) Международният договор за растителни генетични ресурси за прехрана и земеделие (наричан по-нататък „Договорът“) е сключен от Съюза с Решение 2004/869/ЕО на Съвета¹⁾ и е в сила от 29 юни 2004 г.
- (2) Съгласно член 23 и член 24.2 от Договора Управителният орган, създаден с Договора (Управителният орган) има право да приема изменения на Договора и приложенията към него.
- (3) По време на своята единадесета сесия от 24 до 29 ноември 2025 г. Управителният орган трябва да разгледа и евентуално да приеме решение относно предложение за изменения на приложение I към Договора, което има за цел да обхване растителни генетични ресурси за прехрана и земеделие, различни от тези, които понастоящем се съдържат в посоченото приложение. Растителните генетични ресурси за прехрана и земеделие, съдържащи се в приложение I към Договора, са обхванати от многостранната система за достъп и поделение на ползите („многостранната система“), създадена съгласно Договора.
- (4) Предложението за изменения на приложение I към Договора ще бъде разгледано от Управителния орган в рамките на пакет от мерки, който също така ще съдържа предложение за преразглеждане на стандартното споразумение за трансфер на материал (ССТМ), стандартният договор, който урежда обмена на материал в рамките на многостранната система.
- (5) Този пакет от мерки е подготвен от Специалната отворена работна група за подобряване на функционирането на многостранната система, създадена за тази цел от Управителния орган. Съюзът следва да подкрепи предложените изменения на приложение I към Договора и преразглеждането на ССТМ, тъй

¹⁾ Решение 2004/869/ЕО на Съвета от 24 февруари 2004 г. за сключване от името на Европейската общност на Международния договор за растителни генетични ресурси за прехрана и земеделие (ОВ L 378, 23.12.2004 г., стр. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2004/869/oj>).

като се очаква, че те ще допринесат за постигането на основните цели на Договора.

- (6) След приемането им и след ратификация, приемане или одобрение от две трети от договарящите страни, на решението на Управителния орган във връзка с измененията на приложение I към Договора, които обхващат допълнителни растителни генетични ресурси за прехрана и земеделие, от една страна, и на преразглеждането на ССТМ, от друга страна, те ще бъдат обвързващи за Съюза. Поради това е целесъобразно да се установи позицията, която трябва да се заеме от името на Съюза в рамките на Управителния орган на неговата единадесета сесия или на всяка следваща сесия, която се провежда по време на срока на валидност на настоящото решение, ако на единадесетата сесия не бъде постигнато съгласие.
- (7) Измененията на приложение I към Договора и преразглеждането на ССТМ няма да изискват промени в законодателството на Съюза.
- (8) За да се позволи необходимата гъвкавост по време на предстоящите преговори по време на единадесетата сесия на Управителния орган, или на всяка следваща сесия, ако на единадесетата сесия не бъде постигнато съгласие, Съюзът следва да бъде упълномощен да се съгласи с незначителни технически промени във връзка с настоящото решение по отношение на решението, което ще бъде прието от Управителния орган относно измененията на приложение I към Договора и преразглеждането на ССТМ, при условие че тези промени не изменят настоящото решение по същество.
- (9) Настоящото решение следва да се прилага за ограничен период, след който, ако изменението на приложението към Договора и преразглеждането на ССТМ не се приемат, Комисията следва да оцени ефективността на настоящото решение и да предложи дали да се удължи срокът на прилагането му или не, или да бъде по друг начин изменено или отменено.
- (10) Предишното Решение 12102/22 на Съвета за установяване на позицията, която трябва да се заеме от името на Съюза в рамките на Управителния орган на Договора, следва да бъде отменено, тъй като не отразява развитието в рамките на Специалната отворена работна група за подобряване на функционирането на многостранната система,

ПРИЕ НАСТОЯЩОТО РЕШЕНИЕ:

Член I

1. Позицията, която да трябва да се заеме от името на Съюза на единадесетата сесия на Управителния орган на Международния Договор за растителни генетични ресурси за прехрана и земеделие („Договора“), която ще се проведе от 24 до 29 ноември 2025 г., или на всяка следваща сесия, ако на единадесетата сесия не бъде постигнато съгласие, по отношение на изменението на приложение I към Договора във връзка с разширяването на обхвата на многостранната система за достъп и поделяне на ползите и с приемането на преразгледано стандартно споразумение за трансфер на материал, се основава на проекта за изменение на приложение I към Договора и на проекта на преразгледано стандартно споразумение за трансфер на материал, установени съответно в приложения I и II.

2. Системата за задължителни плащания, създадена с преразгледаното стандартно споразумение за трансфер на материал, зависи от условия, свързани с влизането в сила на изменението на приложение I към Договора.

Член 2

Когато позицията по член 1 има вероятност да бъде повлияна от нова научна или техническа информация, представена преди или по време на единадесетата сесия на Управителния орган, или на всяка следваща сесия, ако на единадесетата сесия не бъде постигнато съгласие, или когато се наложи Съюзът да участва в допълнителни преговори на тази сесия, позицията на Съюза може да подлежи на незначителни технически промени, които ще бъдат договорени на място със зачитане на принципите, установени в приложение III.

Член 3

Отменя се Решение 12102/22 на Съвета от 13 септември 2022 г. относно позицията, която трябва да се заеме от името на Европейския съюз в рамките на Управителния орган на Международния договор за растителни генетични ресурси за прехрана и земеделие, във връзка с измененията на приложение I към посочения Договор.

Член 4

Настоящото решение влиза в сила в деня на приемането му.

Член 5

Настоящото решение се прилага до 31 декември 2029 г.

Член 6

Адресати на настоящото решение са Комисията и държавите членки.

Съставено в Брюксел на година.

За Съвета
Председател
[...]